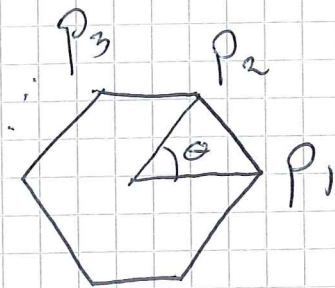

14.

For en regulær n -kant er vinkelen mellom to punkter på samme kant lik $\theta = \frac{2\pi}{n}$. Alle punkter har samme lengde fra origo.

Vi kan dermed skrive $p_2 = p_0 p_1$,

$p_3 = p_0^2 p_1, \dots$. Generelt: $p_k = p_0^{k-1} p_1$.

Med andre ord får vi alle punktene ved å rotere p_1 med multipler av θ .

Massepunktet er definert ved

~~$$m = \frac{1}{n} \sum_{k=1}^n p_k$$

$$\Rightarrow m = \frac{1}{n} \sum_{k=1}^n p_0^{k-1} p_1$$~~

$$\Rightarrow m = \frac{1}{n} (p_1 + p_0 p_1 + p_0^2 p_1 + \dots + p_0^{n-1} p_1)$$

~~$$m = \frac{1}{n} p_1 (1 + p_0 + p_0^2 + \dots + p_0^{n-1})$$~~

Rotasjonsisometriene er ~~ikke~~ lineære,
så vi kan skrive

$$p_1 + p_0 p_1 + p_0^2 p_1 + \dots + p_0^{n-1} p_1 \\ = (I + p_0 + p_0^2 + \dots + p_0^{n-1}) p_1,$$

der I er identitetsmatrisen.

$$\text{Merk at } (I - p_0)(I + p_0 + \dots + p_0^{n-1}) \\ = (I + p_0 + \dots + p_0^{n-1}) - (p_0 + p_0^2 + \dots + p_0^n) \\ = I - p_0^n = I - p_{n0} = I - p_{2\pi} \\ = I - I = 0.$$

Men $I - p_0$ er en invertibel matrise

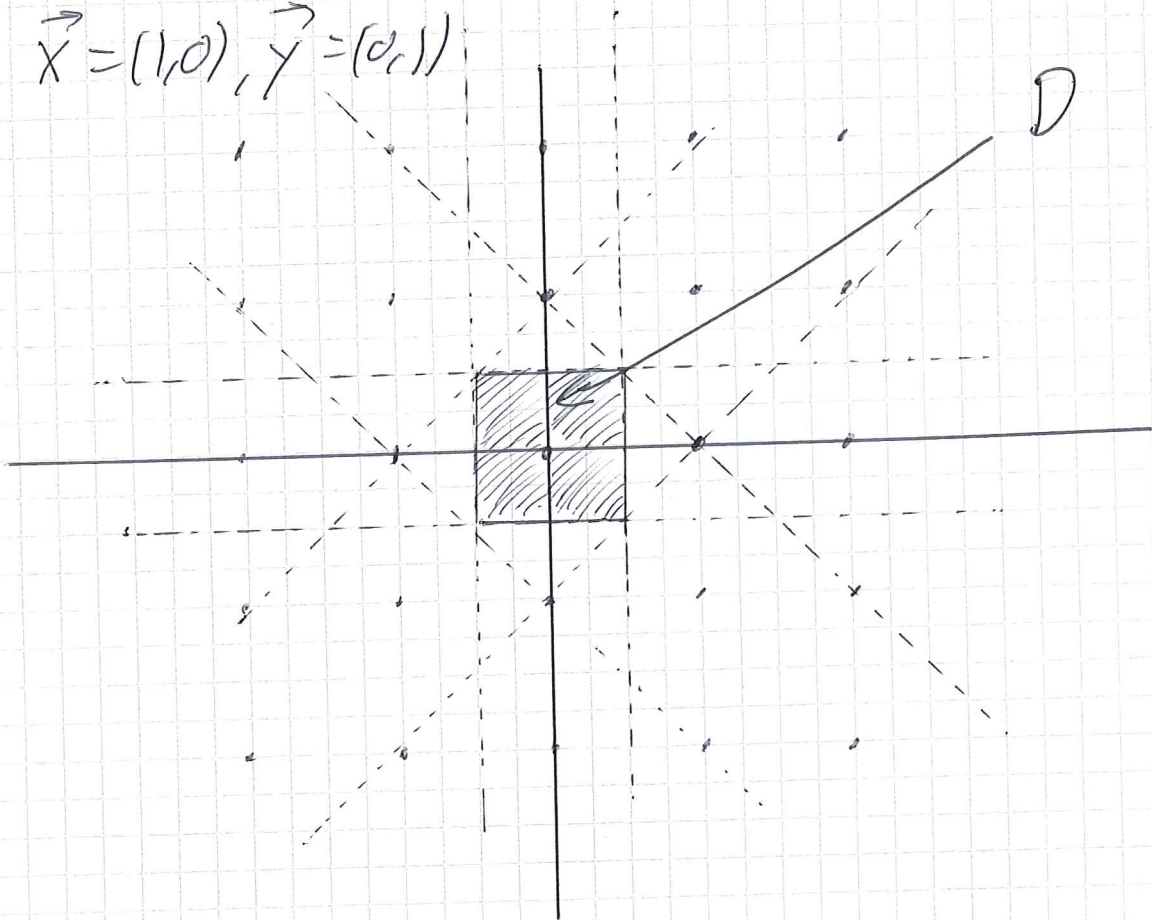
fordi hvis $(I - p_0)\vec{x} = 0 \Rightarrow I\vec{x} = p_0\vec{x} \\ \Rightarrow \vec{x} = p_0\vec{x}$ som er umulig med mindre
 $\vec{x} = 0$.

Det betyr at matrisen $I + p_0 + \dots + p_0^{n-1} = 0$.
Altså er $m = \frac{1}{n}(I + p_0 + \dots + p_0^{n-1})p_1 = 0$.

Massepunktet er dermed origo.

15. $M = \{m\vec{x} + n\vec{y} \mid m, n \in \mathbb{Z}\}$

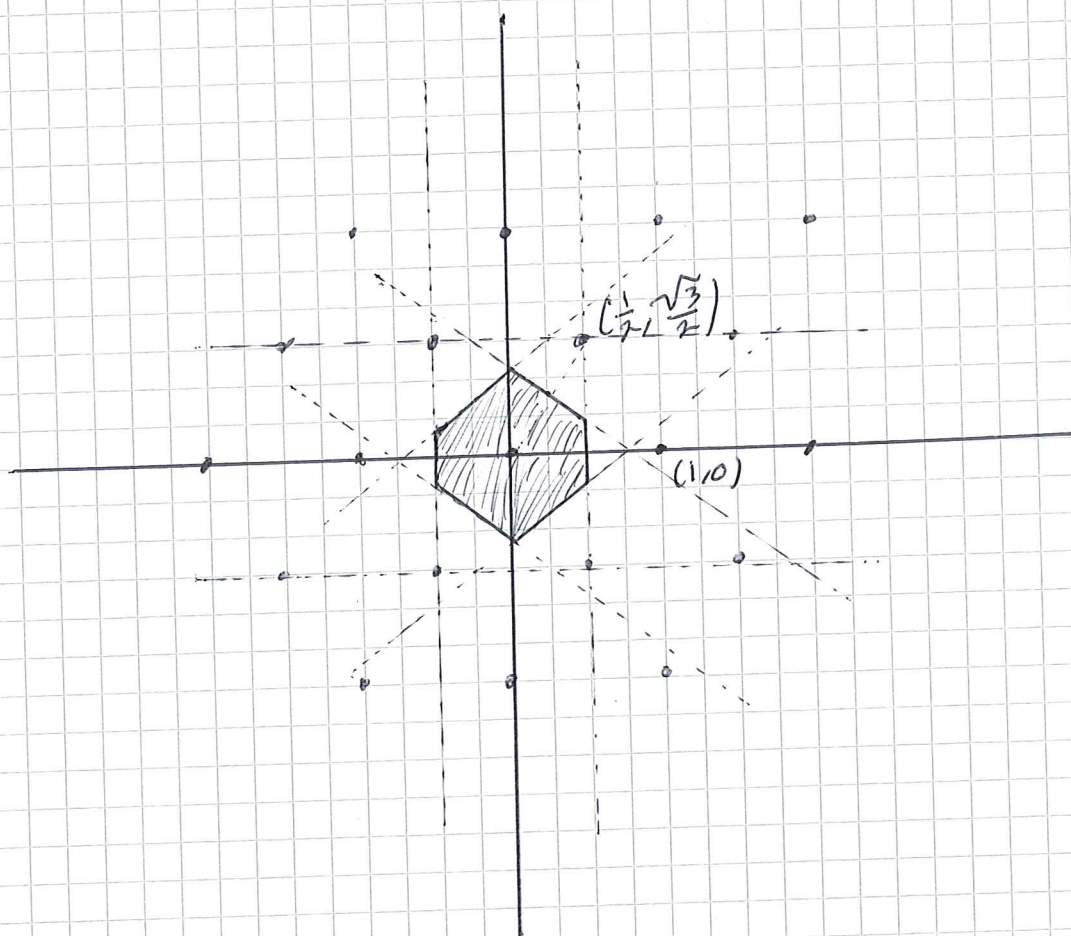
a) $\vec{x} = (1, 0), \vec{y} = (0, 1)$

Vi kan finne grenseområdet til D ved å trekke linjere som går midt mellom origo og hvert av de andre gitterpunktene. Over her har vi tegnet inn linjere mellom origo og de 8 nærmeste punktene. Dirichlet-området er ~~den siden av~~ ~~den~~ siden av linjene som origo ligger på. Vi gjør det tilsvarende på b) og c).

Ågen Dirichlet området her velir et kvadrat
med hjørner $(\frac{1}{2}, \frac{1}{2}), (\frac{1}{2}, -\frac{1}{2}), (-\frac{1}{2}, -\frac{1}{2}), (-\frac{1}{2}, \frac{1}{2})$.
Dette er en regulær firkant som har
symmetrigruppe D_4 , den dihedrale
gruppen.

$$b) \vec{x} = (1, 0), \vec{y} = \left(\frac{1}{2}, \frac{\sqrt{3}}{2}\right)$$

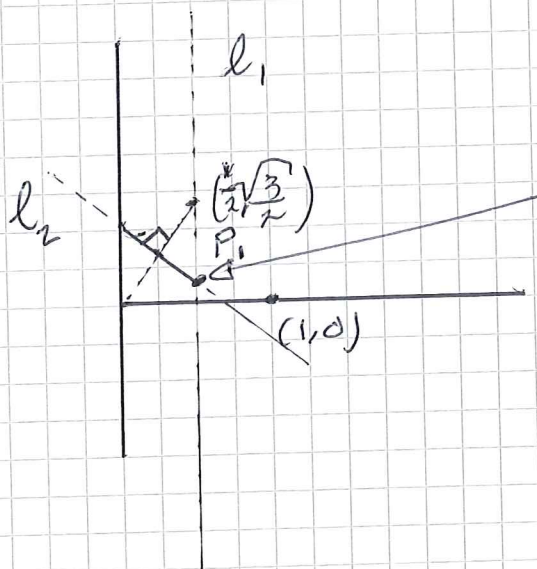

~~Dirichlet~~ Dirichlet-området blir en 6-kant.

NB! I plenums regningen ble løsningen litt feil. Dirichlet-området blir en regulær 6-kant.

For å finne ut av om ~~seks-~~ ^{seks-} kanten er regulær eller ikke, finner vi hjørnene. Først ser vi på hjørnet i første kvadrant.

Vi er ute etter koordinatene til dette hjørnet. Kall det P_1 .

P er skjæringspunktet mellom linjene

$l_1: x = \frac{1}{2}$, og l_2 : Midt normalen til linjestykket mellom $(0,0)$ og $(\frac{1}{2}, \frac{\sqrt{3}}{2})$.

Normalvektoren til $\vec{v} = (\frac{1}{2}, \frac{\sqrt{3}}{2})$ er

$\vec{n} = (\frac{\sqrt{3}}{2}, -\frac{1}{2})$. (Siden $\vec{n} \cdot \vec{v} = 0$).

Midtpunktet er $\frac{1}{2} \vec{v} = (\frac{1}{4}, \frac{\sqrt{3}}{4})$.

Linja blir da på formen

$$l_2 = \left\{ \left(\frac{1}{4}, \frac{\sqrt{3}}{4} \right) + t \left(\frac{\sqrt{3}}{2}, -\frac{1}{2} \right) \mid t \in \mathbb{R} \right\}$$
$$= \left\{ \left(\frac{1}{4} + \frac{\sqrt{3}}{2}t, \frac{\sqrt{3}}{4} - \frac{t}{2} \right) \mid t \in \mathbb{R} \right\}$$

l_1 skjærer l_2 , når $x = \frac{1}{4} + \frac{\sqrt{3}}{2}t = \frac{1}{2}$.

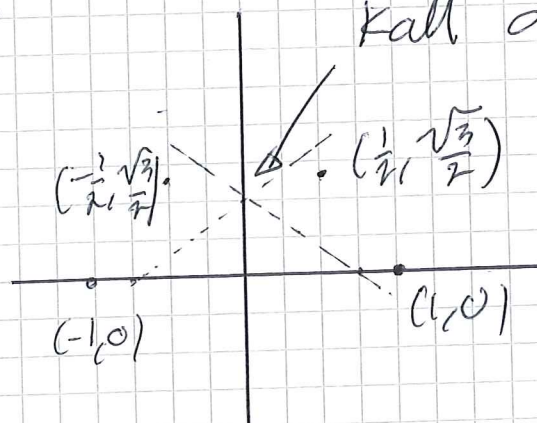
$$\frac{1}{4} + \frac{\sqrt{3}}{2}t = \frac{1}{2} \Rightarrow \frac{\sqrt{3}}{2}t = \frac{1}{2} - \frac{1}{4} = \frac{1}{4}$$

$$\Rightarrow \sqrt{3}t = \frac{1}{2} \Rightarrow t = \frac{1}{2\sqrt{3}} = \frac{\sqrt{3}}{6}$$

$$\Rightarrow P_1 = \left(\frac{1}{4} + \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot \frac{1}{2\sqrt{3}}, \frac{\sqrt{3}}{4} - \frac{\sqrt{3}}{6} \cdot \frac{1}{2} \right)$$

$$= \left(\frac{1}{4} + \frac{1}{4}, \frac{\sqrt{3}}{4} - \frac{\sqrt{3}}{12} \right) = \left(\frac{1}{2}, \frac{\sqrt{3}}{6} \right)$$

Nå ser vi på hjørnet på den positive x_2 -aksen:

Av symmetri er P_2 skjæringspunktet mellom X_2 -aksen og l_2 . Dvs når

$$\cancel{\frac{1}{4}} X = \frac{1}{4} + \frac{\sqrt{3}}{2} t = 0.$$

$$\frac{1}{4} + \frac{\sqrt{3}}{2} t = 0 \Rightarrow \frac{\sqrt{3}}{2} t = -\frac{1}{4} \Rightarrow t = -\frac{1}{2\sqrt{3}} = -\frac{\sqrt{3}}{6}.$$

$$\begin{aligned} \Rightarrow P_2 &= \left(\frac{1}{4} - \frac{\sqrt{3}}{2} \left(-\frac{1}{2\sqrt{3}} \right), \frac{\sqrt{3}}{4} - \frac{1}{2} \left(-\frac{\sqrt{3}}{6} \right) \right) \\ &= \left(0, \frac{\sqrt{3}}{4} + \frac{\sqrt{3}}{12} \right) = \left(0, \frac{4\sqrt{3}}{12} \right) = \underline{\underline{\left(0, \frac{\sqrt{3}}{3} \right)}} \end{aligned}$$

Lengden på sidefonten $P_1 P_2$ er

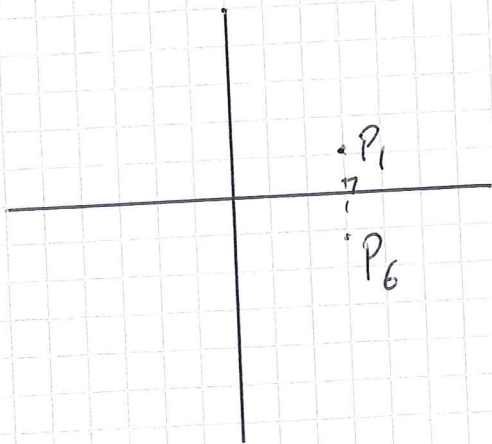
$$\begin{aligned} \cancel{\frac{3}{4}} \quad \cancel{\frac{\sqrt{3}}{4}} \quad \cancel{\| \vec{P}_1 - \vec{P}_2 \|} &= \left\| \begin{pmatrix} \frac{3}{4} \\ \frac{\sqrt{3}}{12} \end{pmatrix} - \begin{pmatrix} 0 \\ \frac{\sqrt{3}}{3} \end{pmatrix} \right\| \\ &= \left\| \begin{pmatrix} \frac{3}{4} \\ \frac{\sqrt{3}}{12} - \frac{\sqrt{3}}{3} \end{pmatrix} \right\| = \left\| \begin{pmatrix} \frac{3}{4} \\ -\frac{2\sqrt{3}}{12} \end{pmatrix} \right\| = \left\| \begin{pmatrix} \frac{3}{4} \\ -\frac{\sqrt{3}}{6} \end{pmatrix} \right\| \\ &= \sqrt{\left(\frac{3}{4} \right)^2 + \left(\frac{\sqrt{3}}{6} \right)^2} = \sqrt{\frac{9}{16} + \frac{3}{36}} = \sqrt{\frac{12}{16}} = \sqrt{\frac{3}{4}} = \underline{\underline{\frac{\sqrt{3}}{2}}} \end{aligned}$$

Lengden på sidekanten P_1, P_2 er $\|\vec{P}_1 - \vec{P}_2\| =$

$$\begin{aligned}\|(\frac{1}{2}, \frac{\sqrt{3}}{6}) - (0, \frac{\sqrt{3}}{3})\| &= \|(\frac{1}{2}, -\frac{\sqrt{3}}{6})\| \\ &= \sqrt{(\frac{1}{2})^2 + (\frac{\sqrt{3}}{6})^2} \\ &= \sqrt{\frac{1}{4} + \frac{3}{36}} = \sqrt{\frac{1}{4} + \frac{1}{12}} \\ &= \sqrt{\frac{4}{12}} = \frac{2}{2\sqrt{3}} = \underline{\underline{\frac{\sqrt{3}}{3}}}\end{aligned}$$

Av symmetri i igjen er hjørnet i den fjerde kvadranten $P_6 = (\frac{1}{2}, -\frac{\sqrt{3}}{6})$

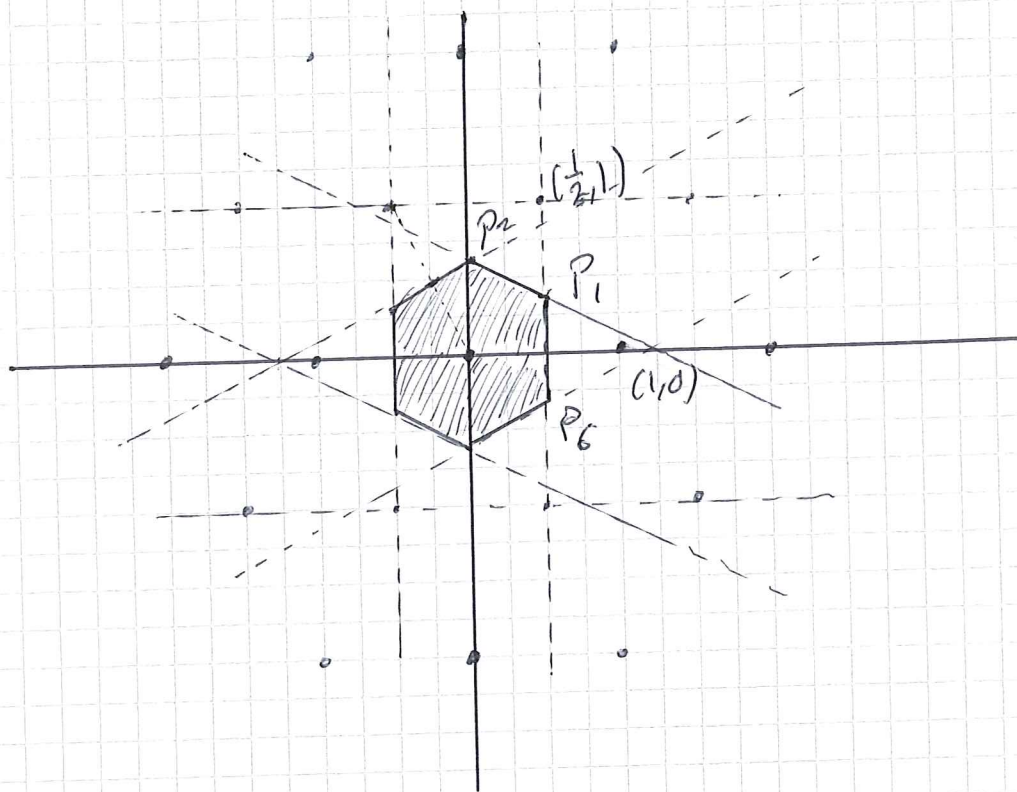

Lengden mellom P_1 og P_6 er

$$\|\vec{P}_1 - \vec{P}_6\| = \|(\frac{1}{2}, \frac{\sqrt{3}}{6}) - (\frac{1}{2}, -\frac{\sqrt{3}}{6})\| = \|(0, \frac{\sqrt{3}}{3})\| = \frac{\sqrt{3}}{3}$$

Altså er den sidekantene P_1P_2 og P_1P_6 like
lange. Av symmetri i figuren ser vi at
det blir tilsvarende for de andre sidekantene.
Dirichletområdet blir da en regulær
sekskant med symmetri gruppe D_6 .

c) $\vec{x} = (1, 0)$, $\vec{y} = (\frac{1}{2}, 1)$

Dirichletområdet er en ikke-regulær 6-kant. Viser at symmetriene er de samme som i W . Dvs at symmetri-gruppen er D_2 .

På tilsvarende måde som i W kan man regne at side længdene. Man får da at f.eks at P_1P_2 og P_1P_6 har forskellige længder.

16. En diskret undergruppe av $O(2)$ er en gruppe G inneholdt i $O(2)$ s.d. det finnes en $\varepsilon > 0$ s.d. hvis $p_\theta \in G$, og $\theta \neq 0$, så er $|\theta| \geq \varepsilon$.

Merk ~~Anta~~ at G inneholder minst en ^{f. eks $\theta = 2\pi$} Definer rotasjon p_θ med $\theta \neq 0$.

$$\delta = \inf \{ |\theta| : p_\theta \in G, \theta \neq 0 \}.$$

Siden p_θ ~~er~~ $|\theta| \geq \varepsilon$ for alle $\theta \neq 0$ s.d. $p_\theta \in G$, må $\delta \geq \varepsilon > 0$.

La $\{\theta_n\}_{n \geq 1}$ være en ~~st~~ synkende følge av vinkler $\theta_n \neq 0$ s.d. $p_{\theta_n} \in G$ som konvergerer mot δ .

Da er $\{\theta_n\}_{n \geq 1}$ en Cauchy-følge, og det finnes dermed en et

naturlig tall N slik at

$$|\theta_n - \theta_m| < \delta \text{ for alle } n, m \geq N.$$

Velg nå en slik N . Da er

$$\theta_N - \theta_{N+k} = |\theta_N - \theta_{N+k}| < \delta \text{ for alle}$$

$$k \geq 1.$$

Men p_{θ_N} og $p_{\theta_{N+k}}$ er indeholdt i G .

~~$p_{\theta_{N+1}}$ og $p_{\theta_{N+2}}$~~ Da er inversen

$p_{\theta_{N+k}}^{-1} = p_{-\theta_{N+k}}$ også indeholdt i G ,

og dermed er $p_{\theta_N} p_{-\theta_{N+k}} = p_{\theta_N - \theta_{N+k}} \in G$.

Men $|\theta_N - \theta_{N+k}| < \delta$, som er umulig
per definitionen af δ , med mindre

$$\theta_N - \theta_{N+k} = 0, \text{ dvs } \theta_N = \theta_{N+k}.$$

Dette gælder alle $k \geq 1$, så det betyder at

$$\theta_N = \theta_{N+1} = \theta_{N+2} = \dots \quad \text{Dvs følger}$$

$\{\theta_n\}_{n \geq 1}$ er stationær og må folgelig

konvergere mod θ_N . Det betyder at

$|\theta_N| = \delta$. M.a.o. findes det en mindst
vinkel $\theta \neq 0$ slik at $p_\theta \in G$. (Dvs, mindst
absoluttve)

Vi kan antage at denne vinkelen er
positiv. (Hvis ikke, velg bare $-\theta$
i stedet).

La nå φ være en vilkårlig vinkel
der $p_\varphi \in G$. Da finnes det et heltall

n slik at ~~$(n-1)\theta < \varphi < n\theta$~~

$$n\theta \leq \varphi < (n+1)\theta.$$

$$\Rightarrow 0 \leq \varphi - n\theta < \theta$$

$$\Rightarrow 0 \leq |\varphi - n\theta| < |\theta|. \quad \text{Vinkelen } \theta$$

~~har den minste absolutte verdien.~~

Av et tilsvarende argument som over

er $p_{\varphi - n\theta} \in G$. Men θ er vinkelen ulik

0 med minst absolutte-verdi, så det betyr

at $\varphi - n\theta = 0 \Rightarrow \varphi = n\theta$. Altså er

alle vinkler ~~et multi~~ φ hvor $p_\varphi \in G$

et multiplum av θ . Spesielt er

$p_{2\pi} = \text{id} \in G$, så 2π er også

et multiplum av θ . Dvs at $\theta = \frac{2\pi}{n}$

for et eller annet heltall $n > 0$.

Vi har dermed kommet fram til at alle rotasjoner over $i \in G$ er på formen

$$\text{På } P_{2k\pi/n} \text{ for } k=0,1,\dots,n-1.$$

La nå $S_e \in G$ være en speiling.

Hvis $S_{e'} \in G$ er en speiling for en annen linje l' , så er $S_e S_{e'} \in G$

orienteringsbevarende. Altså er

$$S_e S_{e'} = P_{2k\pi/n} \text{ for en eller annen } k=0,\dots,n-1.$$

~~$$\Rightarrow S_e S_{e'} S_{e'} = P_{2k\pi/n} S_e$$~~

$$\Rightarrow S_e S_e S_{e'} = S_e P_{2k\pi/n}$$

$$\Rightarrow S_{e'} = S_e P_{2k\pi/n}$$

Dette betyr at hvis G har speilingen overhodet, så er alle på formen

$$S_e P_{2k\pi/n} \text{ for en eller annen utvalgt}$$

speiling $S_e \in G$.

Alle isometrier i G har origo som fikspunkt, og er dermed enten spejlinger eller rotationer. ~~Det~~ Det betyder at vi har fundet alle mulige elementer i G .

1) $P_{\frac{2k\pi}{n}}$, $k=0, \dots, n-1$

2) Hvis G har en spejling $S \in G$,

$S \circ P_{\frac{2k\pi}{n}}$, $k=0, \dots, n-1$.

Dette er endelig mange uanset.

17. Et fundamentalområde D til en gruppe $G \subseteq \text{Isom}_2$ en en lukket delmængde $\sqrt{\quad}$ slik at randa er en stykkevis glatt kurve og

$$i) E^2 = \bigcup_{g \in G} g(D)$$

ii) Det indre $\text{int}(g(D) \cap h(D)) = \emptyset$ når $g \neq h$.

Vi har en diskret undergruppe $G \subseteq \text{Isom}_2$ med hvor rangen til L_G er 2.

Her er $L_G \subseteq G$ undergruppen af translationer, og $M_G = \{m\vec{a} + n\vec{b} \mid m, n \in \mathbb{Z}\}$ for to ~~lineært uafhængige~~ vektorer $\vec{a}, \vec{b}$.
lineært uafhængige

Dirichetområdet D_G er gitt ved

$$D_G = \{p \in E^2 \mid d(p, \vec{0}) \leq d(p, q) \forall q \in M_G, q \neq \vec{0}\}$$

Vi skal vise at D_G er et fundamentalområde til L_G .

La nå $g \in L_G$. Da er

$$g(D_G) = \{g(p) \mid d(p, \vec{0}) \leq d(p, q) \forall q \in M_G \setminus \{0\}\}$$

Skriver vi $p' = g(p)$, er $p = g^{-1}(p')$, så:

$$g(D_G) = \{p' \mid d(g^{-1}(p'), \vec{0}) \leq d(g^{-1}(p'), q) \forall q \in M_G \setminus \{0\}\}$$

~~g~~ er en isometri, så

$$d(g^{-1}(p'), \vec{0}) = d(p', g(\vec{0})) \text{ og}$$

$$d(g^{-1}(p'), q) = d(p', g(q)).$$

Skriver $q' = g(q)$. Da er ~~$q \in M_G \setminus \{0\}$~~

$$\Leftrightarrow q \in M_G \setminus \{0\} \Leftrightarrow q' \in M_G \setminus g(\vec{0}).$$

$$\Rightarrow g(D_G) = \{p' \in E^2 \mid d(p', g(\vec{0})) \leq d(p', q') \forall q' \in \underbrace{M_G \setminus g(\vec{0})}_{\substack{\uparrow \\ M_G \setminus g(\vec{0})}}\}$$

Prøv at $g(D_G)$ består af punkterne
nærmest gitterpunktet $g(\vec{0})$.

men alle punkter er nærmest et eller
andet gitterpunkt (Siden gitterpunkterne
er jævnt fordelt i planet). Det
betyr at et hvert punkt $p \in E^2$ ligger
i $g(D_G)$ for ~~en eller~~ den $g \in LG$
slik at p er nærmest $g(\vec{0})$.

M.a.o. er $E^2 = \bigcup_{g \in LG} g(D_G)$.

Vi ser nå på mængdene $g(D_G)$ og $h(D_G)$
for $g \neq h$. Anta at $p \in g(D_G) \cap h(D_G)$.

Da har vi at

$$d(p, g(\vec{0})) \leq d(p, q) \quad \forall q \in M_G \setminus g(\vec{0}) \text{ og}$$

$$d(p, h(\vec{0})) \leq d(p, q) \quad \forall q \in M_G \setminus h(\vec{0}).$$

~~Altså er p nærmest både $g(\vec{0})$ og $h(\vec{0})$~~

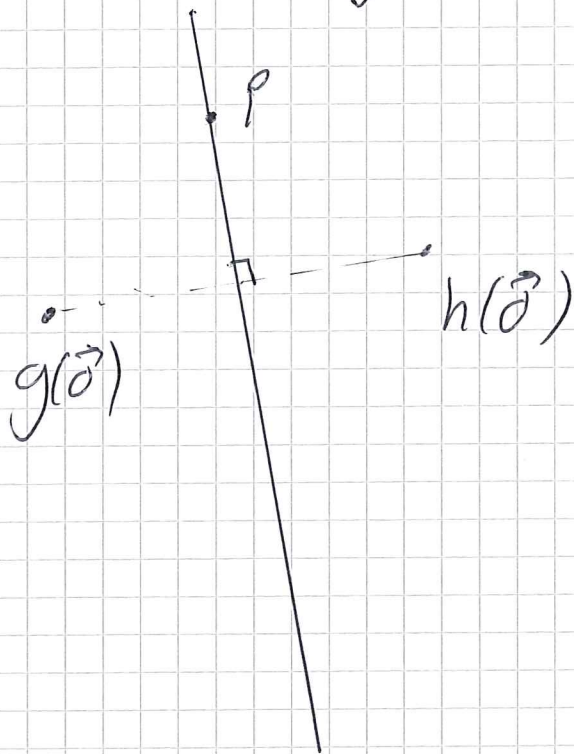
Spesielt har vi at a

$$d(p, g(\vec{0})) \leq d(p, h(\vec{0})) \text{ og}$$

$$d(p, h(\vec{0})) \leq d(p, g(\vec{0}))$$

$$\Rightarrow d(p, g(\vec{o})) \leq d(p, h(\vec{o})).$$

Det betyr at p må ligge på linja
midt mellom $g(\vec{o})$ og $h(\vec{o})$

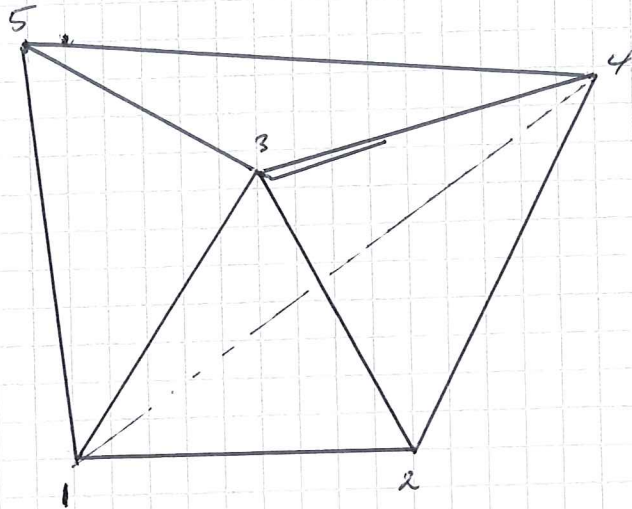

En linje inneholder ingen epsilon-kuler,
så det indre av $g(D_\epsilon) \cap h(D_\epsilon)$ må
være tom.

3.6.1

$$V = 5, f = 6$$

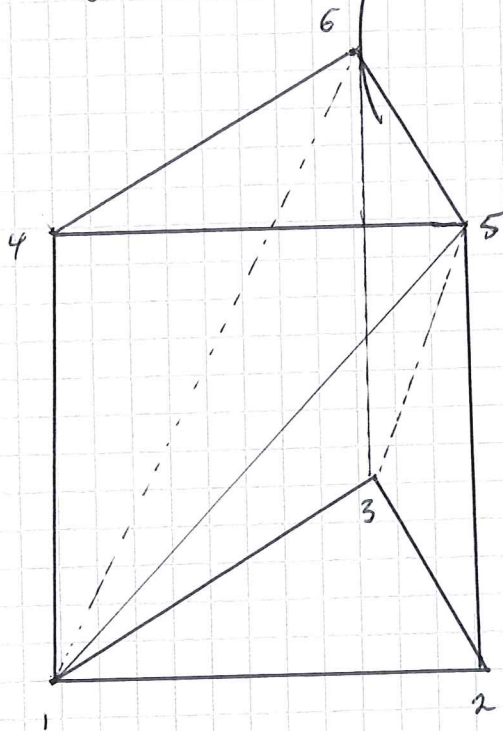
$$e = V + f - 2 = 9$$

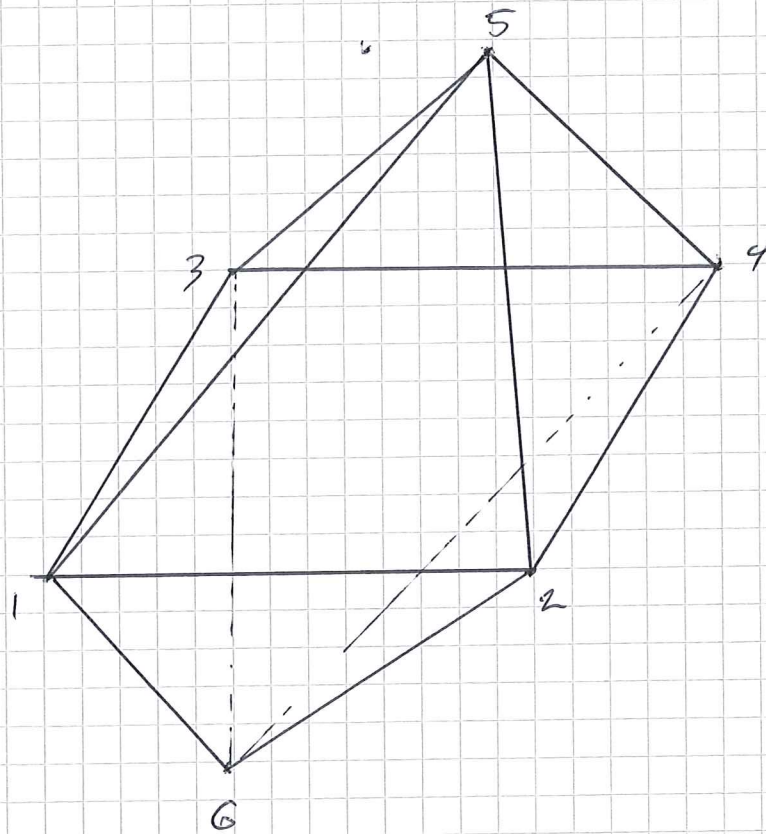
Sammenstilling
av to tetraedre
langs en sideflate

$$V = 6, f = 8$$

$$e = V + f - 2 = 12$$

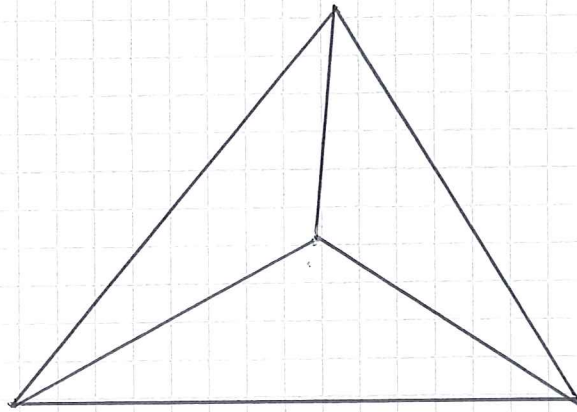

to trekanter over hverandre forbundet
med 6. Kanter langs tilhørende hjørner,
og en oppdeling av de rektangulære vertikale
sideflatene til trekanter.

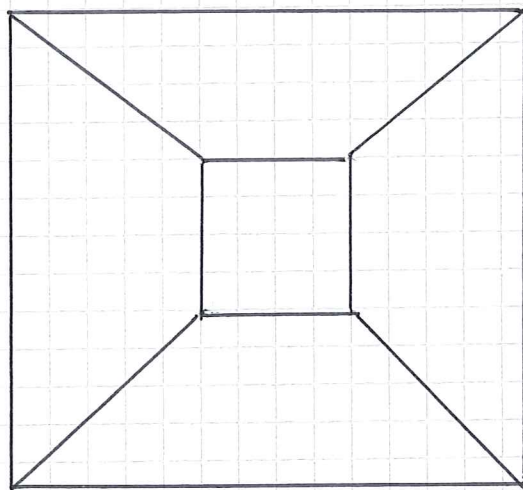
To pyramider limt sammen langs
grønn flatene. ~~oktaedron~~ oktaeder.

21. Tetraeder:

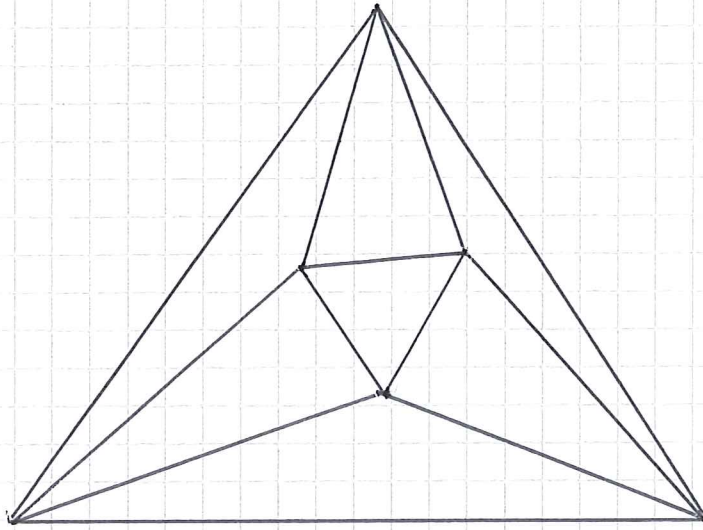

Schlegel diagram

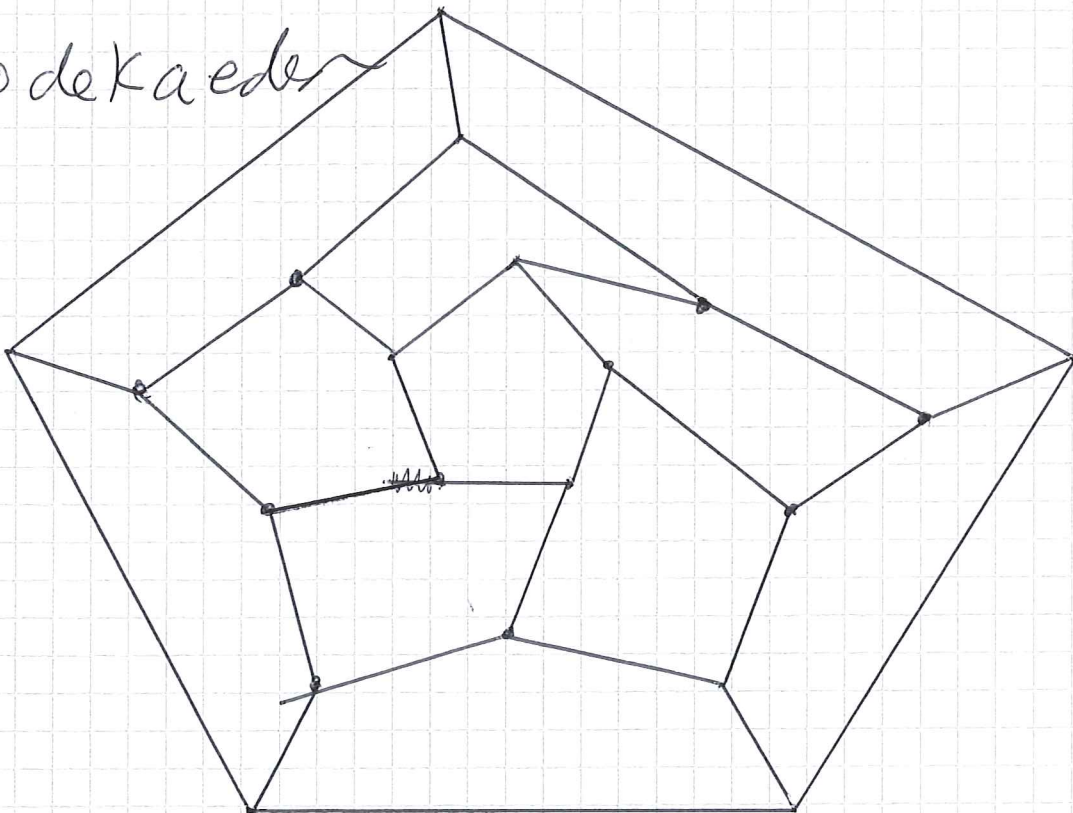
Kube:

Oktaeder

Dodekaeder

Icosaeder

